

πόδια τῆς ρούσικης κοινωνίας ὅσο σήμερα, τὸ μέλ-
λον τῆς ρούσικης ἐπανάστασης εἶν' ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ
σκοτισμένα κοινωνικά προβλήματα. Ὅποιος μπορεῖ
δὲ θυμηθῇ καὶ τὸ δικό μας σάστιμα ὕστερα ἀπὸ
τὸν πόλεμο. Ὁ νοὺς ἐπλεε σὰ μέσα σὲ μυστήριο,
σκοιντάβοντας, ὅπου πάσκιζε νάβρη μιὰ ἐξήγηση,
ἀπὸ ἀνεξήγητο σ' ἀνεξήγητο· τὸ παρὶν θολὸ καὶ
ἄχαρο, τὸ μέλλον σκοτισμένο. Ἡ ἐξαρχὴς ἀνώμαλη,
καθὼς τὴ λείει ὁ κ. Σκληρός, ψυχολογία τῆς ρω-
μαϊκῆς κοινωνίας φτανοντας στὸ κατακόρυφο ἀπὸ
περιστατικά, πού δὲ μπορεῖ νὰ τοὺς συλαβῇ τὴν
ἐνοια, στὴ σφαῖρα τῆς τέχνης εἰχεται γιὰ παρη-
γοριὰ στὸν εἰρηνισμὸν καὶ ἀδράζει μιὰ καταφυγὴ πού
τῆς προσφέρνεται ἐτοιμῇ ἐξωθε. Μὰ τὴν καταφυγὴ
αὐτὴ τὴν ἄραξαν τὰ πιὸ ἀδύνατα πνεύματα, θὰ
μοὺ πῇ κανένας; Τί φυσικότερο ἀπ' αὐτό! Ὁ δυ-
νατότερος ἀντέχει πιστότερο σὲ κάθε ἀρώστια. Μὰ τὸ
κοινὸ δὲ δέχτηκε τίς νέες τάσεις παρὰ μὲ εἰρηνία
μονάχα; Ἀλλὰ ξέρομε πὼς οἱ ἰδέες μιᾶς κοινωνίας
ἀλλάζουν ὑστερότερα ἀπὸ τὸ εἶναι τῆς κ' ἢ σχέση
ἀνάμεσα κοινωνικοῦ εἶναι καὶ κοινωνικῆς συνείδησης
δὲν εἶναι τόσο ἀπλὴ καὶ εὐκολοζήγητη. Ἡ κεφα-
λαιοκρατικὴ κοινωνία στὴν Εὐρώπῃ ἀγανάχτησε
στὴν ἀρχὴ μὲ τὴ φιλοσοφία τοῦ Νίτσε, καὶ ὅμως ὁ
ποιητὴς τοῦ Ζαραθούστρα δὲν ἔκαμε τίποτε περισό-
τερο ἢ λιγότερο παρὰ νὰ δόσῃ μιὰ ἠθικὴ ἀπολογία
στὸ εἶναι τῆς κεφαλαιοκρατίας. Τὸ ἠθικὸ ἀξίωμα
πέρασε ἀπ' τὸ καλὸ καὶ τὸ κακό, τὸ κήρυγμα τῆς
οὐληρόδας καὶ τῆς θέλησης γιὰ ἐξουσία τί ἄλλο
εἶναι παρὰ ἡ ἰδεολογικὴ ἐκφραση τοῦ ὕλικου. Εἶναι
τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς κοινωνίας,
τῆς ἐξουσίας τοῦ πλούτου πού στηρίζεται στὴν ἐκ-
μετάληψη τῆς ἐργασίας; Ὁ ἴδιος πάλι ποιητὴς
τοῦ ὑπεράνθρωπου δὲ μίσησε λιγότερο τὴν κυρίαρχη
τάξιν ἀπὸ τὸν ὄχλον, ὅπως βλέπει καὶ ὀνομαζέει τὸ
λαὸ. Εἶδε τὸν πολιτισμὸ αὐτῆς τῆς τάξης κατῶ-
τερο ἀπ' τὸν ἐλληνικὸ καὶ ἀπὸ τῆς Ἀναγέννησης,
μὰ μὴ μπορώντας νάβρη τὴ φυσικὴ ἐξήγηση τοῦ
φαινομένου, ἀδυνατώντας νὰ νοήσῃ τὸ ζετύλιγμα
τῆς ζωῆς σὲ μιὰ γραμμὴ βίαια, τὸ φαντάστηκε σὲ
κύκλους, ἔλασε τὴ λογικὴ σειρὰ καὶ ἔπεσε στὴ φαν-
τασιοκοπία τῶν ὑπερῶν ὁντων, καθιερώνοντας ἔτσι
τὴ θέληση τοῦ ἀτόμου ὡς κύριον συ-τελεστή στὴν
ἐξέλιξιν τοῦ κόσμου. Δίχως νὰ τὸ θέλῃ, ἀπὸ ἀσυ-
νίσθητη κυριαρχία τῶν ἀταξιστικῶν τοῦ ὁρμῶν
μέσῃ τοῦ ἔδωσε μιὰ ἠθικὴ δικαιολογία στὴ συνεί-
δηση τῆς σημερινῆς κοινωνίας καὶ ἓνα ὅπλο ἰδεολογικὸ

στὴν κεφαλαιοκρατία. Μ' ἓνα λόγο σάρκωσε στὴς
φιλοσοφικὰς τοῦ τάσεις τὴ συνείδηση τῆς κυριαρχού-
σας τάξης καὶ μὲ τὰ φιλοσοφοποιητικὰ του πλά-
σματα ἔγινε ἓνας ἀπ' τοὺς δασκάλους τοῦ νεορω-
μαντισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας.

(Στάλλο φύλλο τελώνει)

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«ΝΕΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ κατὰ
κόμας ἢ συνοικίας ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἐπὶ Ἀθην. Σ.
Γεωργιάδου νομομηχανικοῦ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως
καὶ τῶν δημ. κτιρίων».

Τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ κ. Γεωργιάδου περιέχει τὴν
ἐκθεσὴν τοῦ ἀπερὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πόλεως Ἀθη-
νῶν κατὰ τμήματα καὶ ὑποδιαίρεσιν αὐτῶν κατὰ
κόμας ἢ συνοικίας ἀρχαίας καὶ νεωτέρας. Τὸ Δη-
μοτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀθήνας ἔδωσε τὴν ἐγκρισήν
του γιὰ τὴν καινούριαν αὐτὴν διαίρεσιν, καὶ τὸ
ὑπουργεῖον ἐπικύρωσε τὸ ψήφισμα τοῦ Δημοτικοῦ
Συμβουλίου μὲ Βασιλικὸν Διάταγμα.

Ἡ ἐκθεσις αὐτὴ ἔγινε, κατὰ τὸν κ. Νομομη-
χανικόν, γιὰ ν' ἀλλάξουν οἱ ὀνοματοθεσίαι πού γνω-
ρίζονται σήμερὰ οἱ διάφοροι μαχαλαεὶ τῆς Ἀθήνας,
«αἰτίνες καίτοι χυδαῖόταται οὗσαι καὶ κατασχύ-
νουσιν (!) τὴν παναρμόνιον καὶ μεγαλοπρεπὴ ἑλ-
ληνικὴν γλῶσσαν, ἐγένοντο οὐ μόνον ἀποδεχταὶ ὑπὸ
τῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ λίαν πιθανόν (!) θέλουσι καθε-
ρωθῇ καὶ καταστῇ μόνιμοι ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ,
ἀκηδίας ἐνεκεν» (!..)

Καὶ μόλις ὁ λόγος γιὰ προγονισμόν, ἀμέσως ἀμέ-
σως ὅλα ἔτοιμα καὶ τελειωμένα. Ἐδῶ πού κάθε
πρόδο σκουντάβει σὲ μύρια ἐμπόδια, πού κάθε ἀλ-
λαγὴ βρίσκει χίλιες δυσκολίας, πού τὸ καινούριον
γιὰ νὰ καθιερωθῇ ἀπὸ τὴν Πολιτείαν πρέπει νὰ πα-
λιώσῃ πρῶτα, — μόλις τοὺς ἀγγίζει κανένας τὴν ἐλ-
ληνοπρεπὴ τους φλέβαν, ὅλα βολεύονται στὴ σειγμῇ.

Καὶ τὰ Πιθαραδικὰ, τὸ Γκαζοχώρι, τὰ Πετρα-
λῶνα, τὸ Βαθρακονῆσι, ἡ Γαργαρέττα, ἡ Κασίδαν.
ὅλοι αὗτοι οἱ μαχαλαεὶ τῆς Ἀθήνας, πού κρύβουν
πίσω ἀπὸ τὸ σύγχρονον ὄνομα τους, μιὰ ἱστορίαν, μιὰ
παράδοσιν, μιὰ πολυχρόνη συνήθειαν, σβύστηκαν δίχως
λόγον κανένα σοβαρόν, καὶ στὸν τόπον του, ξεφύτρω-
σαν ὁ Ἀρειὸς Πάγος, ἡ Ἀκαδημία τοῦ Πλάτωνος,
ἡ Βασιλεία Στωά, τὸ Δίπυλον, ὁ Κεραμεῖκος, ὁ

Κολωνός, τὸ Κυνόσαργες, ἡ Καλλιρόνη, ἡ Μελίτη, ἡ
Σικελία καὶ τὰ τέτοια.

Καὶ τοῦτο γιὰτὶ οἱ διάφοροι τόποι μὲ τὸ πέρα-
σμα τοῦ καιροῦ λείει ἀπώλεσαν τὴν ἀρχαίαν αὐ-
τῶν ὀνομασίαν μετανομασθέντες εἰκὴ καὶ ὡς ἐτυχεν
ὑπὸ τοῦ πρώτου τυχόντος. Ἀνθρώπος πού γράφει
τέτοια λόγια, πόσο ἀκαθός, πόσο ἀκαλλιέργητος,
πόσο ἀνιστόρητος, πόσο ἀνεπιστήμονας πρέπει νὰ
εἶναι! Αὐτὸς πού περιφρονητικὰ ἀνκρίνεται εὐ πρώ-
τος τυχόν», εἶναι ὁ λαὸς μας, πού ἔδωσε σύμφωνα
μὲ μιὰ παράδοσιν καὶ μιὰ ἱστορικὴ αἰτία τὰ σύ-
χρονα, τὰ καθιερωμένα ὀνόματα στὴς συνοικίας. Κ'
ἔπρεπε νὰ ξέρῃ ὁ κ. Νομομηχανικός, ἔπρεπε νὰ
ξέρῃ ὁ Δημότης, ὁ ὑπουργός, ὁ Βασιλεὺς, πὼς αὐτὴ
ἡ ἀναιδέτης ἀλλαγὴ, ὁ ἐξευγενισμὸς τάχατες, εἶναι
πράγμα ἀντεπιστημονικόν καὶ ἀντιλαϊκόν, μιὰ βρισιὰ
καταμωμένη στὴν κοινὴ συνείδηση, στὴν ἱστορικὴ
συνήθειαν πού καθιέρωσε τὰ ὀνόματα.

Ποῖός θὰ ψάξῃ νὰ μᾶς βρῇ τί κρύβεται κάτω
ἀπὸ τὸ ὄνομα Πετραλῶνα καὶ Γαργαρέττα καὶ Βα-
θρακονῆσι, ποιά ἐποχὴ καὶ ποιά ἱστορικὴ κλωστή
μὲ τὰ περασμένα; Ποῖός θὰ κοιταξῇ νὰ συνειδήσῃ
τίς διαφορὰς ἱστορικὰς ἐποχάς, ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα
ἕως μὲ τὸ μεσαιῶν καὶ δῶθε, γιὰ νὰ ζήγησῃ τὴν
ἀφορμὴν τῆς καθε ὀνοματοθεσίας καὶ τὸν καιρὸν τῆς
ἀλλαγῆς τῆς, καὶ τὴν ἱστορικὴν αἰτίαν τῆς ἀλλαγῆς
πού πάντα βέβαια ἡ πηγὴ τῆς θὰ εἴτανε τοῦ λαοῦ
τῆς συνείδησης, καὶ ὅχι στῶν δασκάλων τὴν ἀνιόρ-
ροπὴν προγονομανίαν;

Ἐκεῖνος θὰ ἔκνε ἐργὸν ἄξιον, καὶ κείνος θὰ ἀπό-
δειχνε στὸν κ. Νομομηχανικόν καὶ συντροφίαν πὼς τὰ
ὀνόματα δὲ θ' ἀλλάζοντο μ' ὅσα καὶ ἔγινεσαν, πὼς
ὅσο ἀκατέμφοτα καὶ χυδαῖα — κατὰ τὴν σφῆν του
γνώμην — καὶ ἂν εἶναι, θὰ μένουν πάντα ἔτσι, γιὰτὶ
ὁ λαὸς ἔτσι τὰ ἔμαθε καὶ ἔτσι τὰ συνήθισε καὶ ἔτσι
τὰ γράφει, καὶ τοῦτο ἀποδείχτηκε ὁλοφάνερῳ ἴσασιν
σήμερὰ γενικώτερα στὸ ζήτημα τῆς γλώσσας πού
μιλά. Ὅσοι χρόνιοι ἀγωνίζονται οἱ δασκάλαι
νὰ τοῦ σηκώσουν τὴν γλῶσσαν, καὶ ὁ λαὸς χαμπάρι
δὲν ἔχει. Ἀκολουθεῖ τὸ δρόμον του, πλουτίζει τὴν
δημοτικὴν του καὶ προχωρεῖ ὁλοένα μπροστά. Κ'
ἐπειδὴ φροντίσανε νὰ τὸν κρατᾶνε κοιμισμένον καὶ
ἡμέρωτον, γι' αὐτὸ δὲν ἐκινῶσε ἴσασιν σήμερὰ τὴν
ἀδελφίαν πού τοῦ κάνουν. Γιατὶ ἂν εἶχε συνείδηση
τῆς ἀδικίας αὐτῆς, θὰ σηκωνότανε νὰ μπαγαλώσῃ
τοὺς κομικοδασκάλους, καὶ τοὺς πλουτοκίλλους θα-
μαστὰς τους, πού εἶναι χωμένοι σὲ κάθε δημόσια πε-
ρεσίαν, γιὰ νὰ δηλητηριάζουν μετὰ τίς λόζας τους,
τὴν ἀγνὴν καὶ ἀπλὴν καὶ ζωντανὴν πλούσιαν λαλίαν του.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

καὶ φλογισμένον. Ἡ Μαριὴ συνέχισε τίς θλιβερὰς
τῆς σκέψεις, ἀφίνοντας τὸ βλέμμα πλάνον στὰ
βουνά, πού, σκεπασμένα μὲ τὴ μεσημεριανὴ ἀχνα
τους, πυρῶνταν μακριὰ στὸ βάθος στὸν ἥλιον τοῦ
Ἀλωνάρη. Ὡς πού ἀποκοιμήθηκε καὶ αὐτὴ σκυμένη
στὸ περὶβόλι τοῦ παραθύριου.

Ὅταν ὕστερ' ἔνοιξε τὰ μάτια πάλι, ἡ ἀχνα
εἶχε σκορπιστεῖ καὶ ἀπ' τὰ βουνά καὶ ἀπ' τὴν ψυχὴν
τῆς. Περσότερο τὴν ἐσφιγγε ἓνα βῆρος στὸ κεφάλιν,
τὸ ἴδιο πού παρῆνεν ἔκταν πῶς εἶχαν καὶ ἡ Φρόσω
καὶ ὁ Γεσίλας, σὺν ζῦπνησιν καὶ αὐτοὶ σὲ λίγο.

Ἀμὴν ξαναπάρτε κρασί ἀπ' τὸν ἴδιον τὸν κε-
ρατῶν, τοῦ βᾶνει σπέρτον, εἶπε ὁ ἀδερφός, ἐνῶ σὴ
κώθηκε ἀπ' τὸ στρώμα του καὶ κάθισε στὸν κα-
ναπέ.

Ἡ Παναγιούλα ἤρθε μέσα νὰ σηκώσῃ τὰ ρούχα
ἀπὸ τὸ πάτωμα.

«Ἄσ' τὰ σ' κ'τιὰ καὶ σύρε βγάλε πρῶτα ἓνα σα-
τίλι κρύον νερόν. Αἰντε, γειά σου!» εἶπ' ὁ ἴδιος τῆς
στερνῆς, χασμουριούμενος καὶ ντερονόμενος φαρδιά
πλατιά.

«Αἰντε γλήγορα» τὰ σηκώνω γὰρ τὰ ρούχα,
πετάχτηκε ἀπ' τὴν ἄκρην ἡ Φρόσω, ἀκούοντας τὴν
ἐπιθυμίαν τῆς ἀδερφῆς.

Καὶ ντερώθηκε καὶ χασμουρήθηκε καὶ ἐκείνη.

«Αἰντε, τσακίσου!» πρόσθεσε καὶ ἡ Μαριὴ καὶ
μπήκε στὴν ἄλλη κάμαραν νὰ βάλῃ τὸ μπρίκι στὴ
φωτιὰ γιὰ τὸν καφέ.

Ἡ Κούλα εἶπε ἀπ' τὴν κούλιαν· εἶχε πάρει τὸ
καπέλον τῆς καὶ πάει νὰ τὸ δειξῇ στὴ γετονιά.

«Γεσίλα, ἤρθε τὸ νερόν», εἶπε ἡ Φρόσω στὸν
ἀδερφόν, πού περιμένοντάς το τεντώθηκε στὸν κα-
ναπέ καὶ μισόκλεισε τὰ μάτια.

«Ἄ μπράδ», πού'ν το;»

«Ὁξὼ σὸ νεροχύτην.»

Ὁ Γεσίλας βγήκε ἐκεῖ, στὴν κορφή τῆς σκά-
λας, καρσὶ στὴν πόρταν τοῦ νοντά, πού ἦταν ὁ νε-
ροχύτης.

«Ἐλα, ἀδελφά μ' το σὸ κεφάλιν· ἀγάλη» ἀγά-
λια ὅμως, μὴ μὲ κάμης λούτσαν, εἶπε στὴν Πα-
ναγιούλα, πού καρτεροῦσε καὶ μὲ τὸ νερό, καὶ ἔσκυψε
στὸ νεροχύτην.

Ἡ Παναγιούλα ὑπάκουσε· δὲν εἶχε ἀδελφάσει
ὅμως ὅλο τὸ νερό, ὅταν ἀξαφνὰ βρόντος σπαθιδῶν
ἀκούστηκε κάτω μπρὸς στὴ σκάλα.

«Στοκτάρχα, τώρα μοὺ ζῦπνησες; πάει ἔξ' ἡ
ώρα», φώναξε μιὰ φωνὴ ἀπὸ καί.

«Καλῶς τὸ Νάκα, ἔλα, ἔλα ἀπάνω», φώναξε καὶ
ὁ Γεσίλας, πού γνώρισε τὴ φωνή. Τὰ νερά ἐτρεχαν
στὰ μάτια του καὶ δὲ μπορούσε νὰ τὰ νιώσῃ.

Τὰ βήματα ἀνέβαιναν τὴ σκάλα.

«Ποῖός ἄλλος εἶναι;» ρώτησε ὁ Γεσίλας, σὺν
ἄκουσιν πὼς τὰ πατήματα ἦταν περσότερα ἀπὸ δύο.

«Μάντεψέ τον!» ἀπάντησε μιὰ ἄλλη φωνή.

«Μωρέ, ὁ Κουλουμπέρδας...! Δὲ μ' εἶδ' ἔμ' μπό-
λια.»

Ἡ Παναγιούλα τοῦ τὴν ἔδωσε καὶ ὁ Γεσίλας
σκούπισε τὸ προσωπο.

«Πῶς βρισθῆκες βρέ Τιμολέω δῶ; Δὲν ἦσ'να στ' ἴν
Κέρκυρα;» εἶπε ξανά ὁ Γεσίλας, ἀνοίγοντας τὰ
μάτια.

«Ἐξέμαστε μεῖς γιὰ μακαρούνια καὶ πολίτες;
πήγα νὰ σκάσω γιὰ πλευρόν, ἀπάντησε ὁ πρῶτος.
«Καὶ γιὰ τζουρνα...» πρόσθεσε ὁ ἄλλος ἀξίω-
ματικῶς.

«Ἐλατε, μπάτε μετὰ ἔμαθα εἶν' εἰδῶ καὶ ὁ
Σκλέπας, οὔλοι, οὔλοι εἰδῶ. Τ' ἔχει, μωρέ νὰ
γέ-η...!»

«Θὰν τὸν κάψωμε τὸν τόπον!» εἶπε ὁ πρῶτος.